
Gestaltungsprogram

ÖJEBY KYRKSTAD

2019-03-29

white.se/en

@whitearkitekter

Flygfoto över Öljebyn.

white

Ensamrätt: A/B Flugtrafik, St.
Foto: Liljeqvist

Innehåll

1. Inledning.....	4
2. Gestaltungsprinciper.....	7
3. Områdets gränser och entréer.....	8
4. Vägar, gator, gränder och parkering.....	10
4. KvarTERS- och allmän platsmark.....	16
6. Ny bebyggelse.....	18
7. Skyltning.....	20
8. Belysning.....	22
9. Möblering.....	27

1. Inledning

Gestaltningss- programmet

Varför behövs ett Gestaltningssprogram?

Bevarande och utveckling av Kyrkstaden är ledorden i ett utvecklingsprogram som är framtagen 2015 av Piteå kommun i samarbete med Piteå museum. Där konstateras att kyrkstadens helhetsintryck är otillfredsställande. För att åstadkomma en mer välfungerande och attraktiv miljö behövs ett samlat grepp kring utformningen av utemiljön och byggnader. Piteå kommuns samhällsbyggnadsnämnd har 2015-10-13 gett förvaltningen Samhällsbyggnad i uppdrag att ta fram ett gestaltningssprogram för att åtgärda det bristfälliga helhetsintrycket.

Syfte och tillämpning

Gestaltningssprogrammet ska bilda grunden i arbetet med att få en sammanhållen gestaltning av området som lyfter området med hänseende till kulturmiljövärden. Vidare ska programmet kunna vara underlag för ärenden som rör bygglov och tillstånd samt projektering. Kyrkstadens höga kulturmiljövärden ska vara utgångspunkt för alla ställningstaganden. Ett hänsynsfullt förhållningssätt ska eftersträvas.

De föreslagna åtgärderna kan i de flesta fall verkställas var och en för sig. Beroende på finansiering och förankringsprocessen bland berörda parter kan vissa åtgärder genomföras mer på sikt.

Gestaltningssprogrammet har tagits fram av en arbetsgrupp med landskapsarkitekter, ljusdesigner och byggnadsantikvarier på White arkitekter på uppdrag av och i samarbete med stadsarkitekten Florian Steiner på Piteå Kommun.

Öjeby kyrkstad

Öjebyns kyrkstad är ett framstående exempel av en kyrkstad och ett av landets största. Det är en av de betydelsefullaste kulturmiljöerna i Piteå kommun och utgör riksintresse för kulturmiljövård. I början av 1400-talet etablerades här i Öjebyn, på en höjd mitt i en bördig jordbruksbygd Piteå sockens centrum.

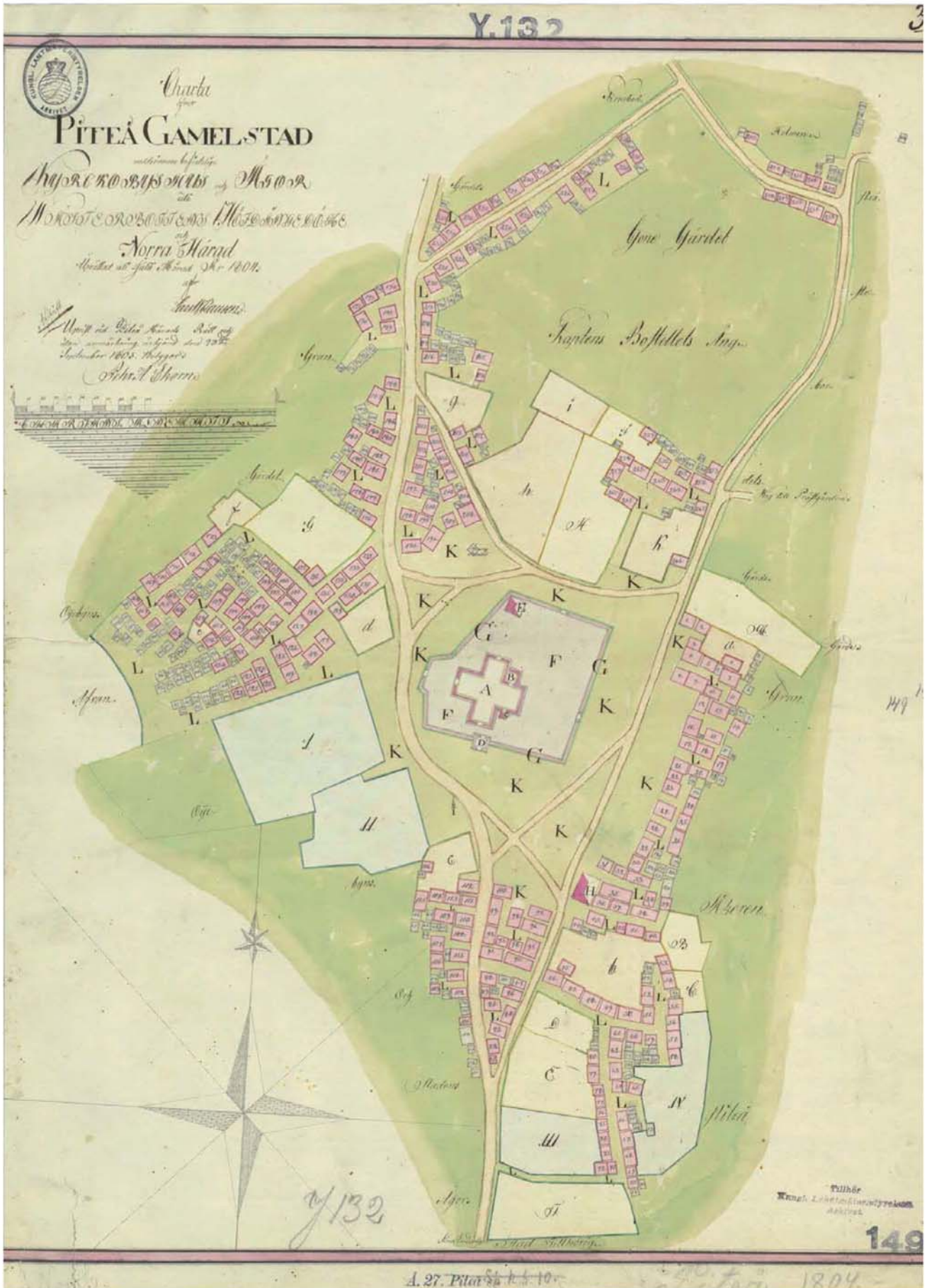
Kring kyrkan fanns en handelsplats med bosättningar som fick stadsprivilegierna 1621. Efter stadsbranden från 1666 flyttades Piteå stad till sin nuvarande plats på Hagggholmen. Öjebyn, numera även kallad Piteå Gammelstad, förblev dock sockencentrum och därmed även kyrkstaden. Kyrkstadsseden i Öjebyn kan spåras tillbaka till det tidiga 1600-talet. Kyrkstugor användes som övernattingsstugor för de avlägset boende i socknen.

Om än kyrkstaden idag inte längre används för sitt ursprungliga ändamål så är kyrkstadstraditionen fortfarande levande i viss mån. Största delen av året har området en stillsam karaktär. Det är inte tillåtet att bo permanent i kyrkstugorna. Kyrkstaden fylls med liv under kyrkhelgerna och speciellt under kyrkmarknaderna.

Kyrkstugorna ägs och förvaltas än idag av kyrkstugeägarna. Stugorna står dock på mark som ägs av kyrkan. Kommunen är väghållare för det allmänna vägnätet i området.

Historisk karta av Kyrkstad 1804.

2. Gestaltungsprinciper

1. Tydlighet: ärligt, pragmatiskt och läsbart

Bebyggelsen i kyrkstaden präglas av enkelhet och funktionalitet utan påkostade utsmyckningar. Samtliga stugor är byggda i trä men visar en viss grad av variation gällande byggt teknik och utföranden av stommar, fasader samt detaljer som dörrar och fönster som ger kyrkstaden dess karaktär och en allmogekänsla. Kyrkbyggnaden får i detta sammanhang en särställning med sin ståtliga stenarkitektur som står i tydlig kontrast till allmogens träarkitektur. De tilläggen och åtgärder som föreslås i gestaltningsprogrammet ska vara av enkel karaktär, med nedtonat formspråk och säkerställa att läsbarheten av kyrkstadens särart kan bibehållas.

2. Skala: alla tillägg ska tala kyrkstadens skala

Den befintliga bebyggelsen ska mötas med respekt. Vid utformning och placering av tillägg som ny bebyggelse, belysning eller skyltning ska de befintliga byggnaders och rummens skala alltid vara utgångspunkten.

3. Sinnlighet: Kyrkstadens speciella karaktär upplevs med alla sinnen

Det gäller såväl husens gestaltning och färgsättning som rumsbildningar och den stämningen som ska infinna sig bland stugorna med nedtonad belysning och lugna gränder och kvarter. Vid den fortsatta utvecklingen av kyrkstaden är det viktigt att föreslagna åtgärder bidrar till att värna och stärka dessa värden.

4. Långsiktigt hållbart gällande material, gestaltning och form

Kyrkstaden och dess bebyggelse har vuxit fram under lång tid. Fast det inte råder någon enhetlighet och enskilda byggnader visar en variation i utförande och gestaltning så bildar dock bebyggelsen och strukturen en ensemble med en igenkännbar karaktär. De tilläggen som kommer att göras bör ha ett neutralt och nedtonat formspråk som kan finnas med länge utan att snabbt bli daterat.

5. Etappvis genomförande i byggprojekt och förvaltning

De föreslagna åtgärderna kommer mestadels att kunna genomföras stegvis och oberoende varandra. Tidsperspektivet kan vara både på kort eller lång sikt beroende på förutsättningar som finansiering, underhållsbehov och gemensamma dialogprocesser mellan stugägare, kyrkan och kommunen.

3. Områdets gränser och entréer

Gränser

Bebyggelsen i Öjeby kyrkstad låg en gång omgiven av ett odlingslandskap. Gränsen mellan bebyggelsen och dess omgivning var tydligt och läsbart när man närmade sig kyrkstaden. Idag är kyrkstaden omgiven av moderna hus och vägar. En del av kyrkstugorna har försvunnit till följd av bränder och det som en gång i tiden var en helhet med en tydlig struktur av infartsvägar och grupperingar av bebyggelse runt kyrkan upplevs idag delvis som fragmentariskt och svårläst i sitt sammanhang. Gränsen mot omlandet och mötet med den modern bebyggelsen är ofta svag eller otydlig.

För att kunna öka förståelsen och läsbarheten av vad som ingår i kyrkstaden i den moderna stadsväven är det angelägen att värna om kyrkstadens yttre gränser gentemot sin omgivning.

Med en riktad skötsel av de kvarvarande friytorna runt kyrkstaden och en medveten gestaltning av övergångarna mellan kyrkstaden och övriga Öjebyn kan gränsen tydliggöras och kyrkstadens identitet skärpas.

Övergripande principer

- I anslutning till kyrkstugorna, mot det som en gång i tiden var ett öppet odlingslandskap, etableras ängsytor som slås två gånger om året.
- Infarter till området tydliggörs med entréplatser och markörer.
- Övergången på vägar tydliggörs genom byte av beläggningar och tydliga band med avvikande markmaterial.

Entréer

Idag upplevs ankomsten till kyrkstaden något otydligt beroende från vilket håll man närmar sig.

Den kanske tydligaste ankomsten får man från söder via den gamla kustlandsvägen. Då möts man av en samlad bebyggelse på en sluttning och en fin siktlinje mot kyrkan. Mindre tydligt blir ankomsten på kustlandsvägen från norr där en del bebyggelse har försvunnit. Närmar man sig från öster så saknas den gamla stugbebyggelsen norr om Tingshusvägen. Istället möts man av en stor parkering till kyrkan.

För att förbättra orienterbarheten och mottagandet till kyrkstaden föreslås tydliga entréer vid de viktigaste infarterna. Entréplatserna har flera syften och funktioner.

Dels tydliggör de områdets gränser, är en välkommande gest mot besökarna och hjälper till att stärka kyrkbyns identitet. Dels är de viktiga informationspunkter som bidrar till ökad orienterbarhet för besökaren med hjälp av kartor, hänvisning till målpunkter som parkeringsplatser eller service.

Övergripande principer

- Huvudentréer lokaliseras vid infarten från Kustlandsvägen från norr och i söder i höjd med Solanderparken. Dessa entréer består av mindre platsbildningar med sittmöjligheter, stora markörer i form av höga skyltar med översiktskarta och information om kyrkstaden. Övergången av infartsvägar tydliggörs med ett materialbyte i beläggningen och ett band med natursten som går tvärs över körbanan.
- Sidoentréer lokaliseras vid infarten från öster i korsningen mellan Tingshusgatan och Sockengränd, nedanför församlingshemmet samt i nordväst från Kyrkogårdsvägen. Dessa entréer förses med en lägre markör med översiktskarta och information om kyrkstaden. Även här markeras övergången av infartsvägar med ett materialbyte i beläggningen och ett band med natursten som går tvärs över körbanan. Samtliga sidoentréer ligger i anslutning till större parkeringsplatser som tar emot de flesta besökare till området.

Huvudentré

Sidoentré

4. Vägar, gator, gränder och parkering

Den tydliga hierarkin som vägar, gator och gränder uppvisar är en viktig del av kyrkstadens struktur och karaktär. Huvudvägen är den medeltida kustlandsvägen i nordsydlig riktning som idag motsvaras av Affärgatan.

Nästa hierarki utgörs av de så kallade kyrkvägar som leder från böndernas gårdar till kyrkstadens och sammanstrålar från olika riktningar på torget runt kyrkan. Kyrkstadens bebyggelsemönster orienteras till stor del längs kyrkvägarna.

Mellan stugorna finns ett finmaskigt nät av gränder och stigar av grus eller upptrampat gräs. På kyrkbyns västra sidan finns de så kallade vattugränder som orienterar sig mot den tidigare hamnen.

I modern tid har en del vägar tillkommit, breddats eller belagts med asfalt vilket försvårar läsbarheten av den historiska miljön. En del av vägarna verkar även ha höjts betydligt i relation till den omgivande terrängen och kyrkstugornas golvnivåer.

Övergripande principer

- Återskapa en tydlig hierarki mellan de olika vägtyperna genom val av olika beläggningar och sektionsutformning
- Kustlandsvägen med sin överordnade roll i strukturen ges den bredaste gatusektionen med 6 m och kantas av diken med gräs på ömse sidor för att säkerställa avvattningen. Asfaltsbeläggningen ska skilja sig tydligt från moderna vägar utanför Öjebyn och utförs förslagsvis med en ytbehandling av grövre sten, en så kallad Y1, eller oljegrus.
- Kyrkvägarna och övriga vägar ges en smalare sektionsbredd på 4,5 -5 m med dike på en eller två sidor. Beläggning består av Y1 eller oljegrus.
- Gränder och stigar mellan stugor ska vara i gräs som kan slå på sommaren. Där det förekommer ökat slitage kan gränderna vid behov förstärkas genom inblandning av grus till så kallad grusgräs.
- De vägar som har höjts över nivån på den naturliga

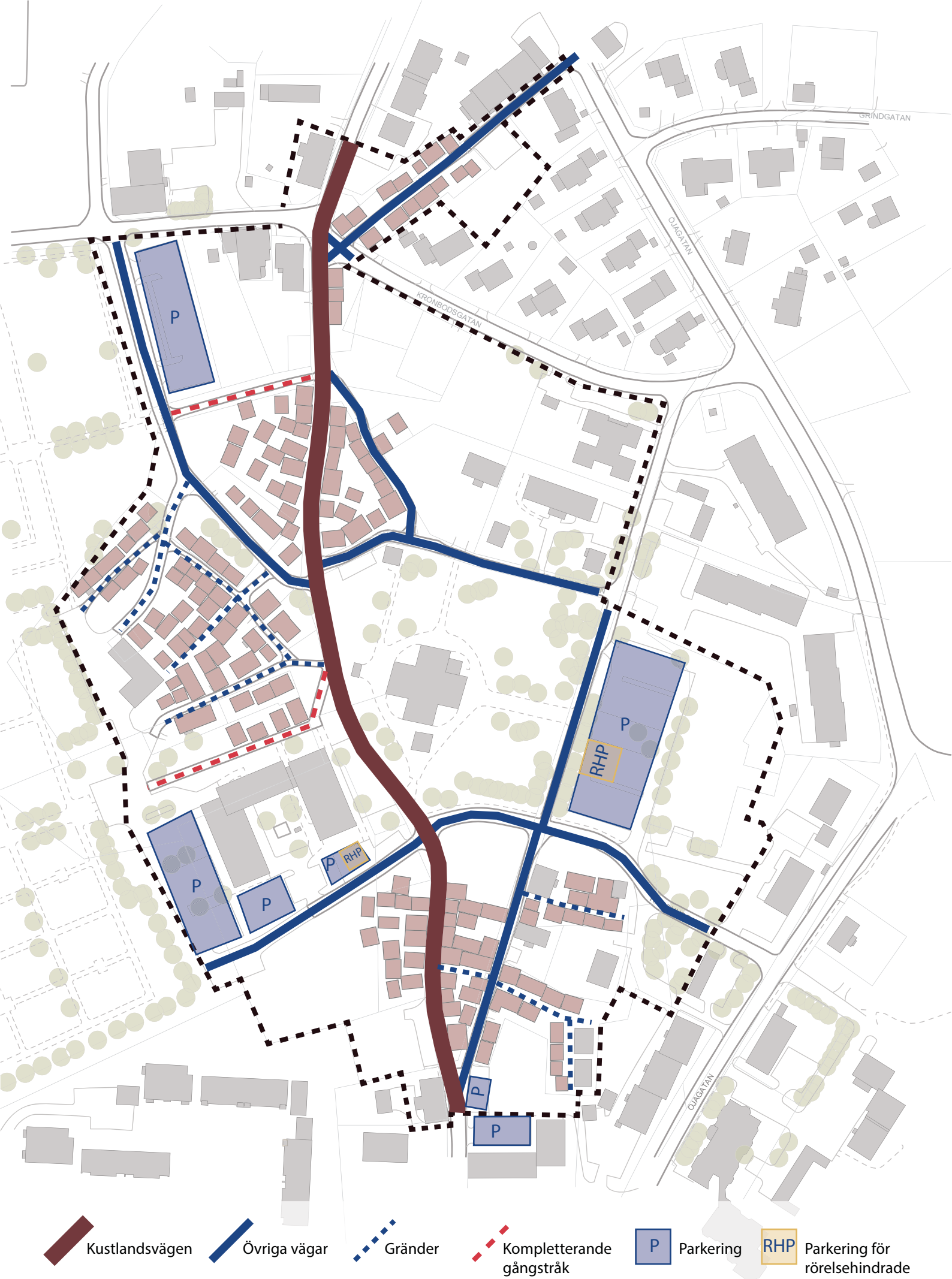
terrängen föreslås sänkas igen till sin ursprungliga nivå. På så sätt kan man återställa den historiska nivåskillnaden och relationen mellan stugor och gatan där nivåskillnaden har tagits upp med så kallade broar mellan gränder och entrédörren. En sänkning av vägarna till terrängens naturliga nivå bör också förbättra avrinning från stugområdet där det i dag bildas områden med instängt vatten. I och med att området är klassat som en fornlämning behövs det tillstånd från länsstyrelsen innan eventuella grävarbeten och sänkningar av vägar kan påbörjas.

- Inom kyrkstadens föreslås principen *shared space* med gåfartshastighet. Med denna åtgärd går det förhoppningsvis att minska genomfartstrafiken så långt som möjligt. Principen *shared space* som förutsätter lägre hastighet och minskad trafik öppnar upp för en trafiksäkrare miljö där olika trafikslag kan samsas på gator, gränder och torg. Där området för *shared space* tillämpas bör trafikskyltar utgå.
- Parkering för besökare och stugägare styrs till de större parkeringsplatserna som ligger i anslutning till kyrkstadens. Endast parkering för rörelsehindrade tillåts i anslutning till kyrkan och kyrkans samlingslokal samt förskola. Personalparkering ordnas utanför torgbildningen som omger kyrkan.

Bild som visar en grusad gränd mellan stugorna.
Källa: Riksantikvarieämbetet.

- Kustlandsvägen
- Övriga vägar
- Gränder
- Kompletterande gångstråk
- Parkering
- Parkering för rörelsehindrade

Bild som visar Kustlandsvägen och förhållandet mellan stugor och väg, 1938. Källa: Riksantikvarieämbetet.

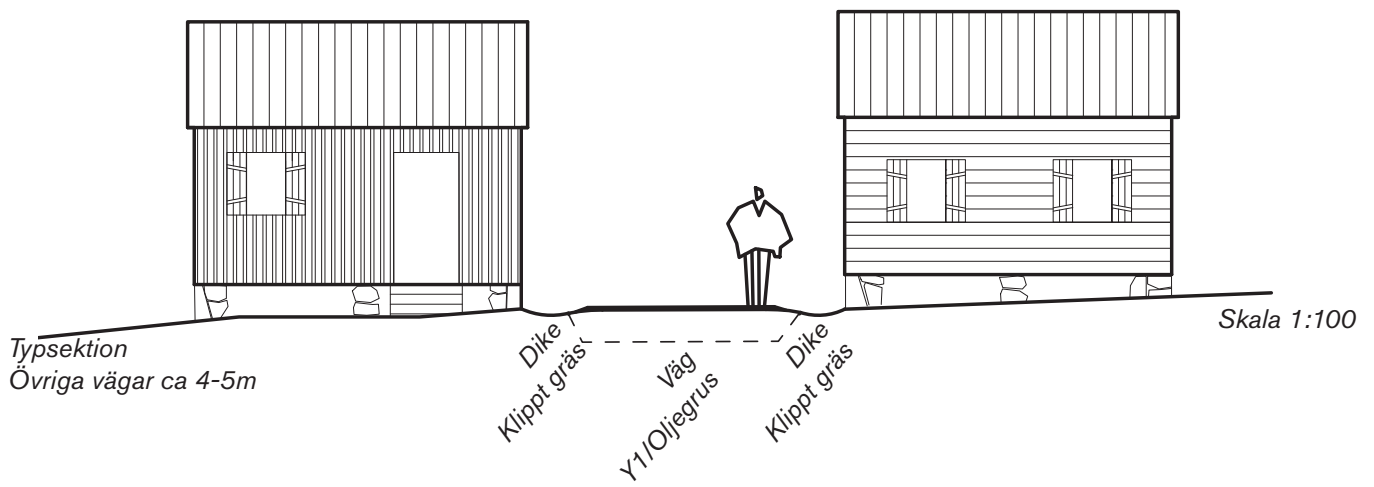
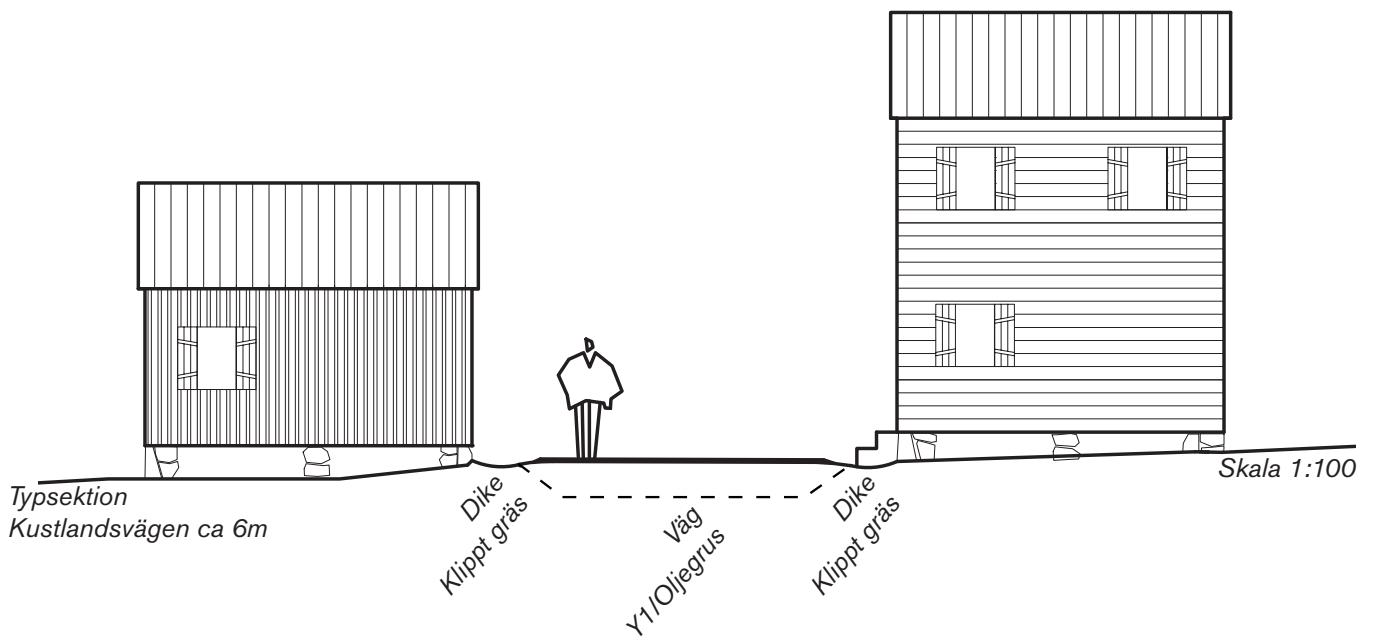
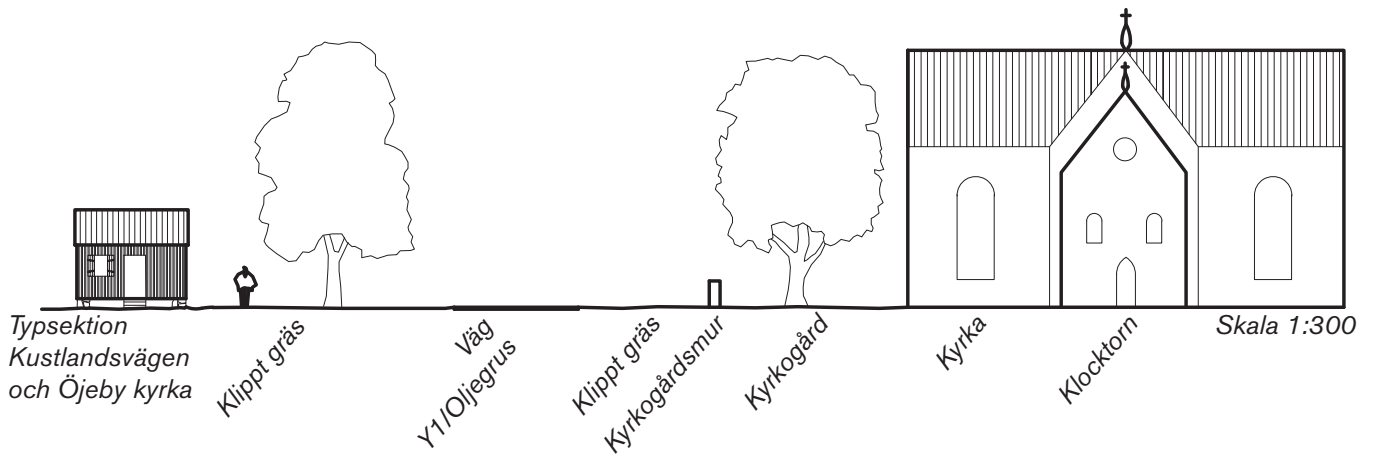
Grusad gränd, 1938. Källa: Riksantikvarieämbetet.

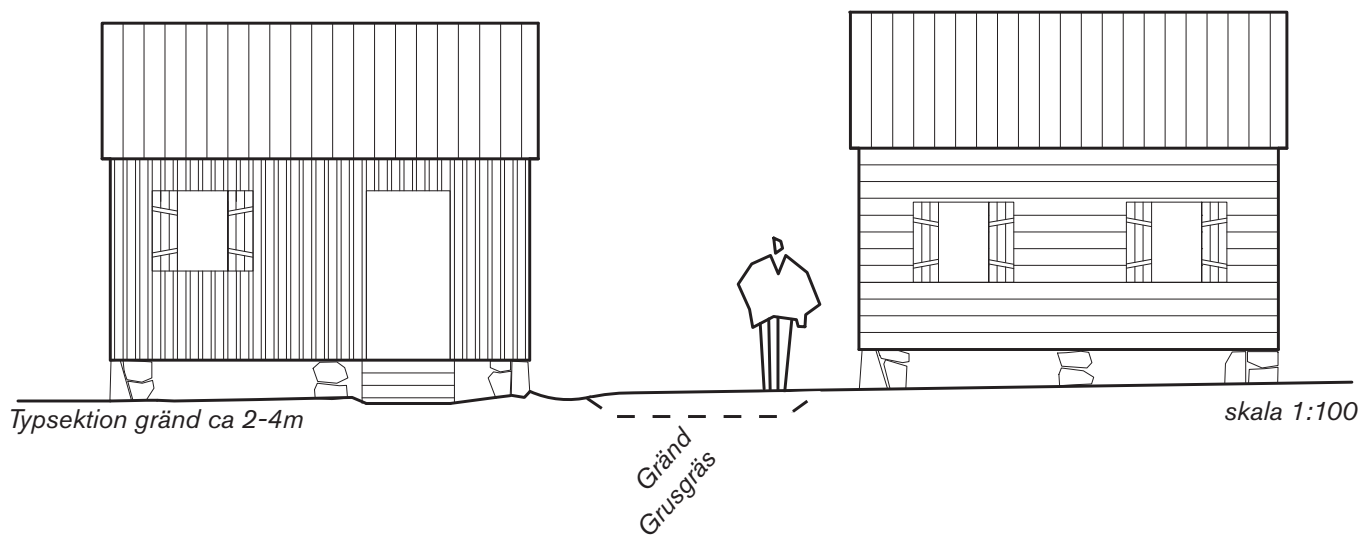

Exempel på vägar som har fyllts upp i relation till kyrkstugorna.

Exempel på vägar som har fyllts upp i relation till kyrkstugorna. Exempel på hur broar kopplar gata och entré i dagsläget.

5. Kvarters- och allmän platsmark

Gröna allmänningar i kyrkstadens utkanter

Utanför kyrkstugorna där det förr i tiden fanns ett öppet jordbrukslandskap föreslås ängsmarker. Mot det moderna Öjebyn klipps ängsmarkerna med distinkta kanter för att tydliggöra övergången mellan det historiska och samtida.

Platsbildning vid kyrkan

Mellan kvarteren med kyrkstugor och kyrkogårdsmuren bildas en öppen plats som historisk har används för marknader mm. Trots sin oregelbundna form och stora utbredning framträder denna plats som ett tydligt rum som begränsas av den låga bebyggelsen och kyrkogårdsmuren. Vägarna som löper fram till kyrkan förenas runt kyrkan i en ringled och de utformas som hårdgjorda ytor med beläggningar av oljegrus eller grus. Övriga ytor består av klippt gräs.

Kyrkstugskvarter

I anslutning till den centrala torgytan bildar kyrkstugorna mindre kvarter med gränder, stigar och mindre gårdstun där flera stugor bildar väldefinierade mindre rum. Stugornas placering är oregelbunden organisk och orienterar sig längs större infartsvägar och mindre gränderna. Ytorna mellan stugorna föreslås bestå av klippt gräs för att få en så sammanhållen karaktär som möjligt inom de enskilda kvarteren. Gränder som trafikeras hårdare kan vid behov förstärkas med inblandning av grus till så kallad grusgräs.

Margretelund och kyrkogården runt kyrkan

Dessa områden omfattas inte av gestaltungsprogrammets utformningsprinciper.

*Bilden visar hur kyrkstaden omgavs av äng, vilket skapade ett karaktäristiskt välkomnande.
Källa: Riksantikvarieämbetet.*

Klippt gräs

Äng

Hårdgjord yta

Target runt kyrkan

Gårdstun

6. Ny bebyggelse

I Kyrkstaden kan över vid behov av kompletterande bebyggelse som till exempel transformatorstation, servicehus med toaletter och dusch eller dylikt uppstå. När nya byggnader uppförs ska dessa förhålla sig till den karaktären och särarten som utmärker kyrkstaden såsom bebyggelsestrukturen och kyrkstugornas arkitektur.

Den för kyrkstadens så typiska planstruktur med kyrkvägar, bebyggelsens lokalisering i klungor samt rumsbildningar och siktlinjer har funnits under lång tid och finns dokumenterat på historiska kartor. Inte lika beständig över tid är själva bebyggelsen som förmodligen har lagats och återuppbyggt ett antal omgångar till följd av bränder eller löpande underhåll. Kyrkstugornas gemensamma nämnare är att de är byggda i trä. I övrigt visar de en stor variation i byggnadssätt och färgsättning som ger kyrkbyn en viss allmogekaraktär. Att sträva efter en enhetlighet av bebyggelsen är därför generellt inte önskvärd.

Övergripande principer

- *Jobba med en medveten inplacering av tillkommande bebyggelse bland kyrkstugorna och den övergripande strukturen.*
- *Befintliga siktlinjer och rumsbildningar som den fria platsen mellan kyrkstugorna och kyrkan, gränder och tun ska värnas.*
- *Ta hänsyn till befintliga byggnaders skala och typologi till exempel gällande byggnaders höjd, längd och bredd eller takvinklar. Den nya byggnaden bör helst inte vara högre än en våning för att inte sticka ut över taklandskapet på de lägre stugorna.*
- *Vid val av den tillkommande bebyggelsens material, byggteknik och utseende skulle man kunna välja olika strategier. Byggnader skulle antingen kunna uppföras enligt förekommande principer för material, byggtekniker och färgsättning för att smälta in i kyrkbyn. Alternativt skulle man kunna välja att bryta med rådande principer för att tydliggöra att den nya byggnaden är ett samtida tillägg. I detta fall är det viktigt att den nya byggnaden ges ett återhållsamt intryck gällande färgsättning och gestaltning för att hålla sig i bakgrunden snarare än att hävda sig mot befintlig bebyggelse.*

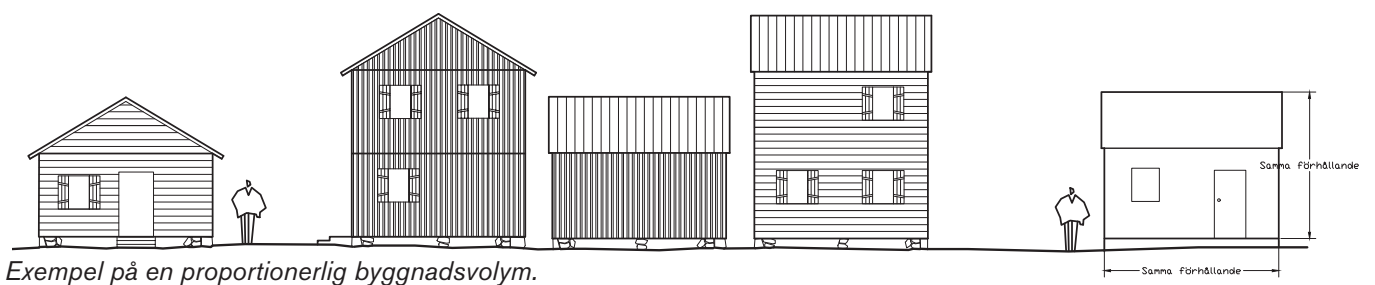
Exempel på timmerhus som kompletterades med modern regelstomme där färgen ger en sammansatt arkitektonisk ordning. För kyrkstaden används med fördel plåttak istället för tegeltak.

Exempel på kyrkstugornas olika fasader med liggtimmer, panel och fjäll.

Exempel på dörrar och fönsterluckor.

Exempel på en proportionerlig byggnadsvolym.

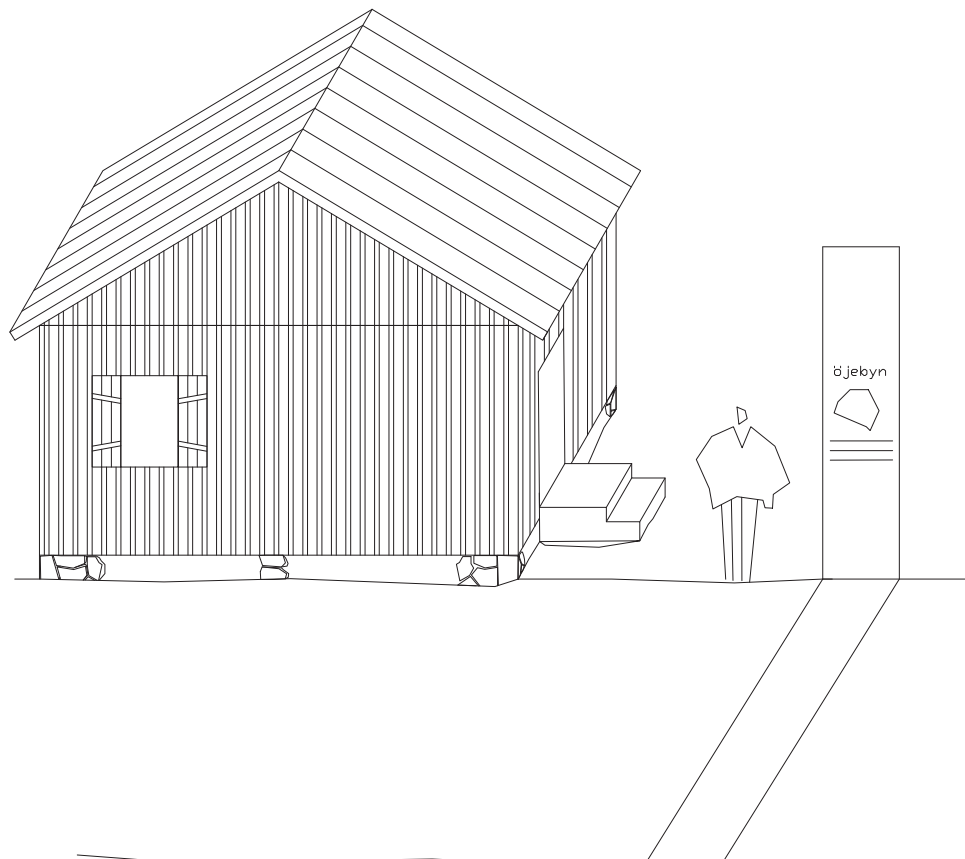
7. Skyltning

För att kunna informera om den historiska miljön i kyrkstaden och kunna vägleda besökare tas en serie med skyltar fram som kan användas i olika sammanhang. Skyltarna bygger på samma princip, en mörkgrå målat stålskiva i olika höjder och bredder där informationstavlor med kartor, text och bilder kan monteras.

Skyltar ska vara tydliga att uppfatta och läsa samtidigt som de ska ha ett återhållsamt uttryck för att smälta in i den historiska miljön.

Övergripande principer

- Vid entréerna till kyrkstaden placeras en så kallad markör. Det är en högre skylt som matchar kyrkstugorna i skala och syns från håll när man närmar sig kyrkstaden. I markörens förlängning följer även ett band med natursten tvärs över vägbanan och markerar övergången till kyrkstaden. Skylten förses med texten "Öjeby Kyrkstad", en orienteringskarta samt en kortare text.

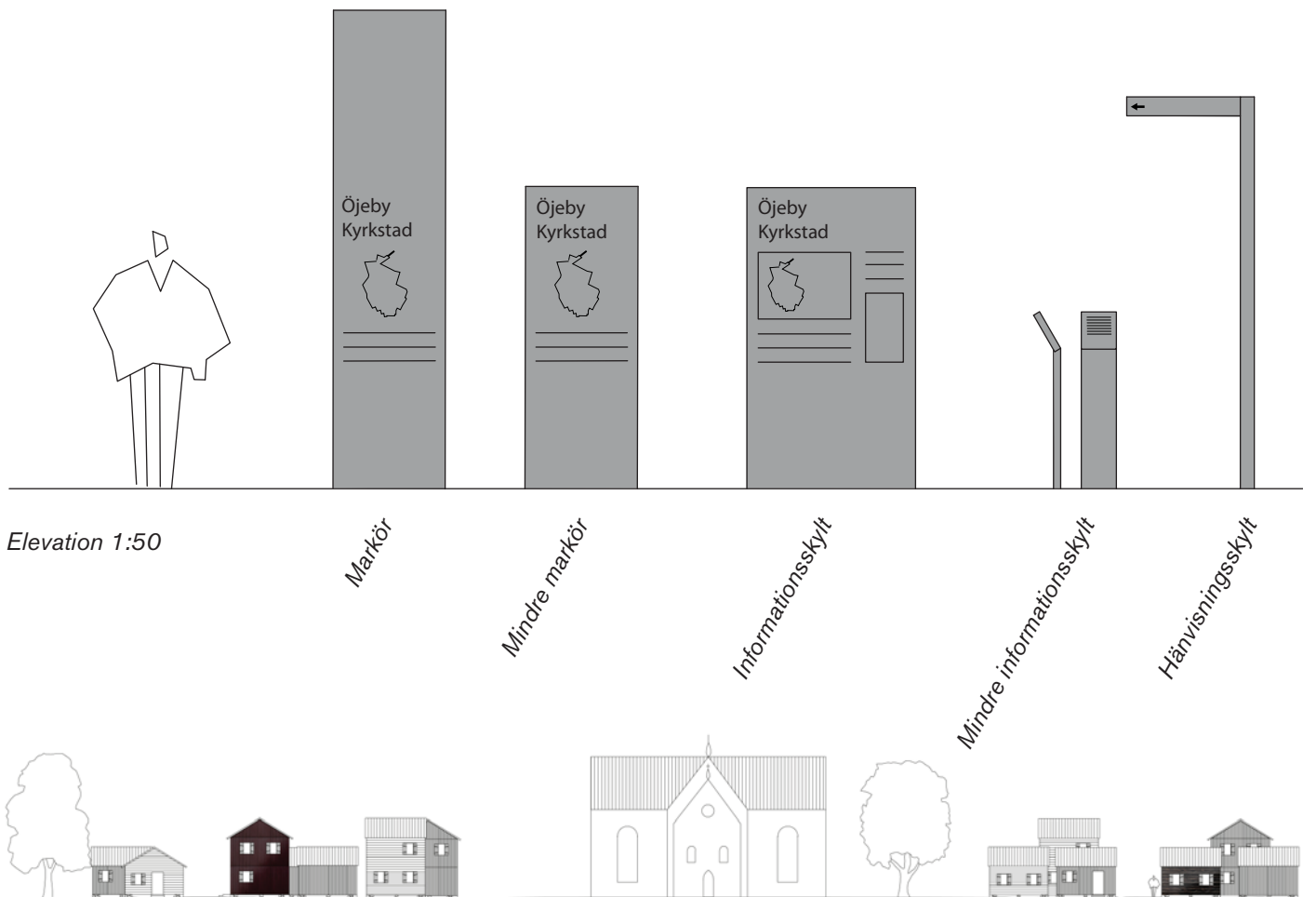

Exempel på placering av markör vid huvudentré.

- Där det finns behov av att informera mera utförlig om kyrkstaden använder man sig av en större informationsskylt. På skylten finns plats för en mer detaljerad karta, utförlig text, foton och illustrationer. Skylten placeras på centrala platser i kyrkstaden och vid huvudentréerna.
- För att informera om enskilda objekt tas en mindre informationsskylt fram.
- Till olika destinationer inom kyrkstaden t.ex. visningsstugan, servicebyggnader behövs enkla hänvisningsskyltar som monteras på stolpar.
- Gatunamnskyltar monteras på stolpar eller byggnaders fasad.
- Utformningen av husnummer följer dagens principer med enkla träplank och målade siffror.
- Om principen shared space tillämpas i kyrkstaden som helhet eller inom delar av området som till exempel på torget runt kyrkan behöver skyltar som reglerar gåfart placeras ut. Inom området för shared space utgår alla trafikskyltar.

Exempel på husnummerskylt på kyrkstuga.

8. Belysning

Bebyggelsen i kyrkstaden i Öjebyn är organiskt framvuxen, gatunätet är oregelbundet och byggnaderna placerade i gatulinjen. De första byggnaderna är uppförda någon gång under 1700-talet då byar som denna inte hade något annat ljus i stugorna än eldens sken och i enstaka fall kanske några ljus gjorda av talg. Under 1900-talet har kyrkstaden fått elektriskt ljus och detta skedde förmodligen i samband med att bilismen ökade i samhället. De befintliga stolpararmaturerna i kyrkstaden är från 70-talet

Förslaget är att den nya belysningen upplevs vara ett tydligt modernt tillägg, men med en atmosfär som framhäver kyrkstadens unika kvaliteter. Armaturerna ska ge ett varmt och mjukt sken, placerade i en låg skala och med respekt för nattens egna kvaliteter där det både finns ljusa och mörka platser.

Gestaltningens program tar fasta på tre huvudprinciper:

Övergripande principer

- *Skapa atmosfär*
- *Förstärka platsens identitet*
- *Skapa en trygg miljö*

Besökaren skall tryggt kunna röra sig inom området, se och vara synlig. Att synliggöra platser, knutpunkter, stråk och viktiga byggnader skapar god orientering, vilket i sin tur förstärker upplevelsen av trygghet. Det kvalitativa mörkret är också viktigt att ta vara på. Därför belyser vi många gånger målpunkten istället för vägen dit.

Genom att använda armaturer med en neutral, tillbakahållen form och med ett väl avbländat ljus, ges de en underordnad betydelse där ljuset och dess karaktär blir det väsentliga. Skala, dvs ljuskällans placering ovan mark kommer spela stor roll för att bibehålla den småskaliga karaktären. Armaturplaceringar anpassas till husens höjd och utformning. Ljusets intensitet kan tex beskriva vägens eller platsens dignitet, med lite tätare eller

glesare mellan armaturer. Ett gårdsrum kan få några få ljuspunkter, istället för en vid varje dörr. Kyrkobyggnaden som allt kretsar kring, kan ges en mer framträdande ljussättning. Metod för detta tas fram under arbetets gång. Förslagsvis låter man dolda armaturer ge ljus på byggnaden, för att ses på håll och skönjas mot kvällshimlen och där det interiöra ljuset får skymmas genom fönstren för att ge liv åt byggnaden.

Som armaturtyper och höjder föreslås:

- 5,5m för vägar.

Armatur på stolpe och arm med enkel form och avskärmat ljus

- 4 m för övriga vägar och gränder

Armatur på stolpe och arm med enkel form och avskärmat ljus

- 4 m för entré till kyrka och parkstråk

Rundstrålande stolpararmatur

- 2m för kyrkstugskvarter och smog

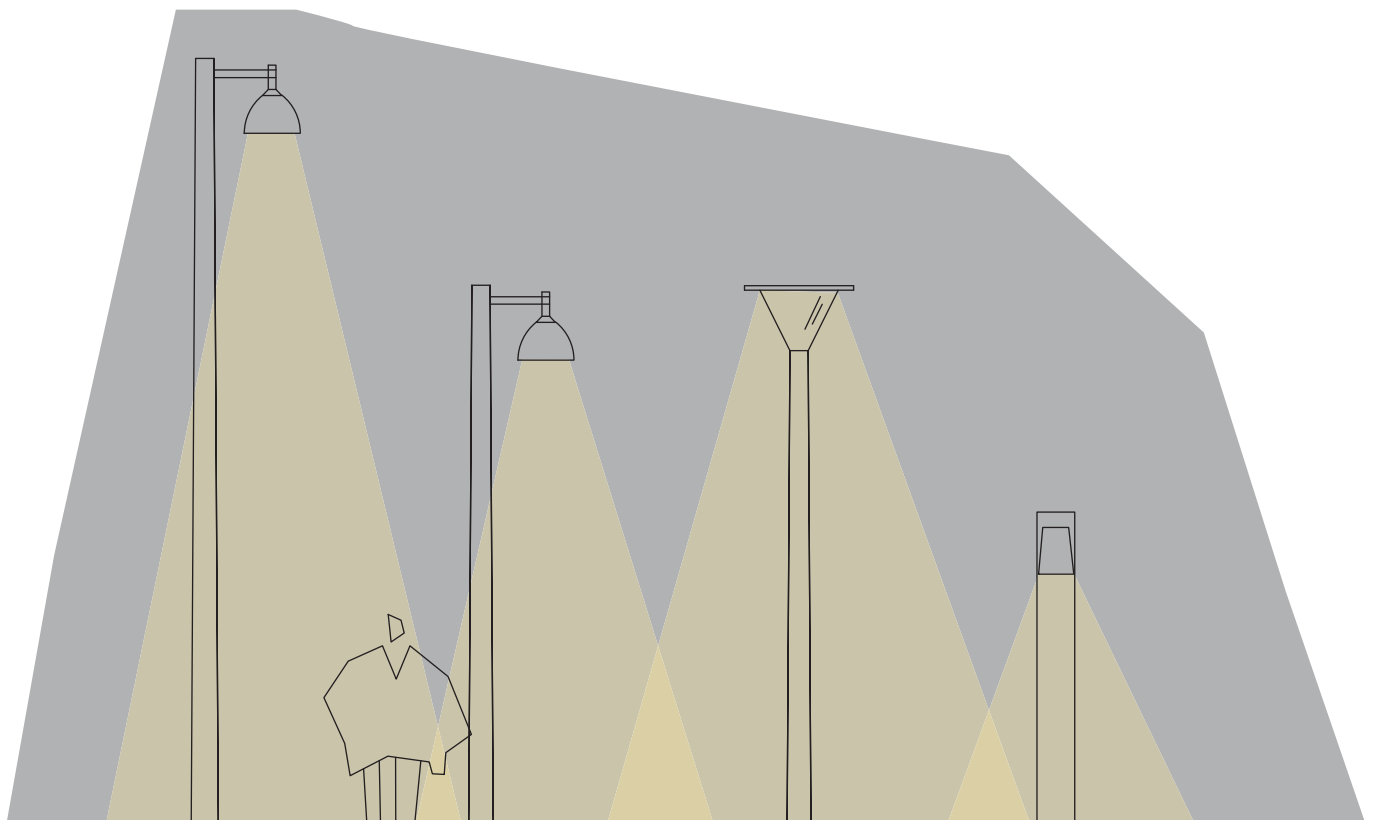
Väggarmatur på enkel trästolpe nära husvägg. Stolpe kan tillverkas av tex obehandlad gran som får åldras vackert, med måtten 75x250x2000 som monteras i mark med nedgjutningsjärn. Kabel dras på baksidan av stolpen.

Stolpar skall så långt det är möjligt, placeras i anslutning till eller nära byggnader, ca 20 cm från fasad och gärna vid husknut.

- Kustlandsvägen
5,5 m armatur
- Övriga vägar
4 m armatur
- Parkstråk
4 m armatur
- Kyrkstugsskvarter
2 m armatur
- Gårdstun
2 m armatur

Skala 1:50

5.5 m, kustlandsvägen

4 m, övriga vägar och gränder.

4 m, entré kyrkan och parkstråk

2 m, kyrkstuguskvarter och gårdstun fäst på en trästolpe

Ark Maxi från Westal till 5,5m stolpe

Ark Medi från Westal till 4m stolpe

Lykta Retro från Westal till 4m stolpe

Maxi från Westal för montage på trästolpe

Produktförslag för belysning.

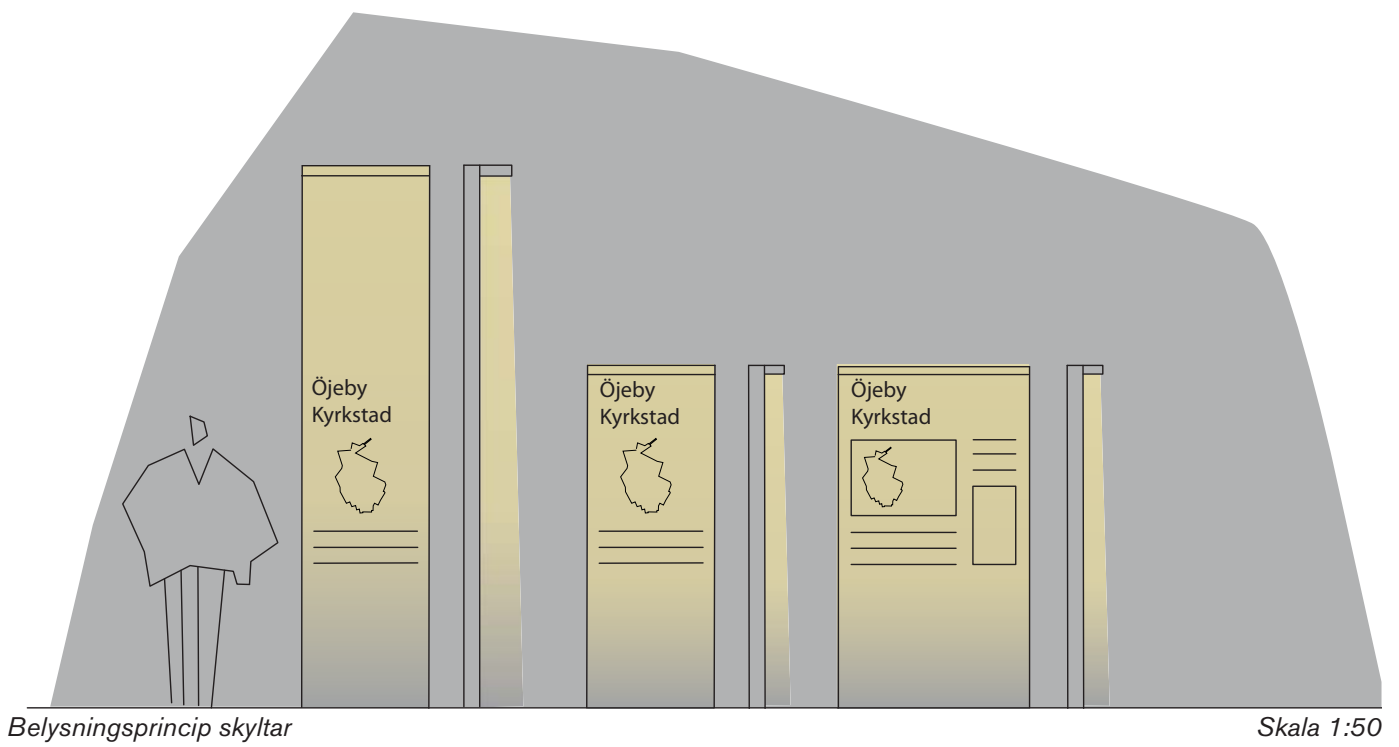

Belysningsprincip för kyrkstugskvarter med armatur fäst på trästolpe som placeras en bit från byggnaden.

Skala 1:50

Belysningsprincip bland kyrkstugorna och på gårdstun.

9. Möbler och utrustning

Övergripande principer

De möbler och den utrustning som ska användas inom kyrkstaden för permanent ändamål, till exempel till Kyrkstadskaféets servering eller längs de viktigaste gångstråken, bör ha ett enkelt och avskalat formspråk med ett neutralt uttryck.

Sitsar och ryggstöd på soffor och bänkar väljs med fördel i träslag som inte kräver någon behandling och kan få en naturlig patina. I andra hand väljs träslag som gran eller furu som målas i en mörkgrå kulör.

Stål målas med en enhetlig färgsättning lika föreslagna skyltar och belysningsstolpar i en mörkgrå kulör.

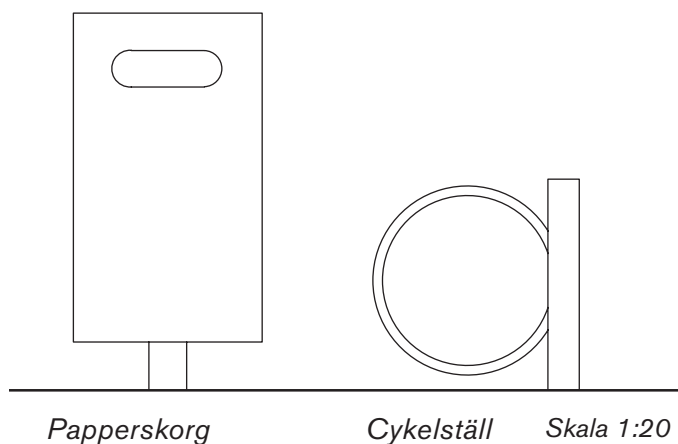
Papperskorgar placeras med god marginal från träbyggnader för att minska brandrisken.

Förslag på produkter:

Soffa och bänk typ "Hjorthagen" från Nola.

Cykelställ typ "Noah" från Veksö

Papperskorg typ "Elise S1 65L" från Malus.

Bänk ur serien Hjorthagen från Nola

Bord ur serien Hjorthagen från Nola

